

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola T.G.Masaryka Chomutov

Nám. T. G. Masaryka 1626, 430 01 Chomutov

Identifikátor: 600 077 641

Termín konání orientační inspekce: 19. – 21. března 2001

Čj.	083 109/01-4017
Signatura	oflku128

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola (ZUŠ) Chomutov byla založena v roce 1945, jako Městská hudební škola. Od roku 1990 nese čestný název ZUŠ (LŠU) T. G. Masaryka. Od 1. ledna 1996 pracuje jako příspěvková organizace s právní subjektivitou. Zřizovatelem ZUŠ je Město Chomutov, Zborovská 4602, 430 01 Chomutov. Poslední změnu v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení provedl Školský úřad Chomutov 10. 11. 2000 pod č.j. PqO 500/2000. Budova ZUŠ je umístěna v klidnější části městského centra a slouží všem oborům. Z podkladové dokumentace předložené ředitelem školy vyplývá, že školu navštěvuje celkem 796 žáků přípravného studia, prvního a druhého stupně základního studia v hudebním (HO), výtvarném (VO), tanečním (TO) a literárně dramatickém oboru (LDO). Vyučování zajišťuje 29 učitelů (22,29 úvazku), z toho jsou dva externí, čtyři důchodci a jedna vyučující na mateřské dovolené. Pedagogický sbor je stabilizovaný, vzhledem k příznivé věkové struktuře i perspektivní.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hudební obor

V HO bylo navštíveno celkem 11 hodin v předmětech hra na klavír, housle, kytaru, zobcovou flétnu, saxofon a dále v předmětech pěvecká hlasová výchova a hudební nauka (HN).

V individuální výuce je plánování učiva prováděno formou studijních plánů, které jsou součástí třídních knih. Většina učitelů má stanoveny konkrétní výukové cíle, které se promítají i do výběru studijního notového materiálu, v souladu s osnovami pro HO ZUŠ. Některé studijní plány jsou podle názoru inspekce co do výběru studijního materiálu až příliš podrobné. V kolektivních předmětech (přípravná hudební výchova - PHV, HN) mají vyučující zpracovány tematické plány. Časová dotace jednotlivých předmětů odpovídá učebním plánům pro ZUŠ vydané MŠMT ČR dne 26. června 1995 pod č.j. 18.418/95 a pohybuje se spíše na spodní hranici stanovených limitů.

V odděleních dechových a smyčcových nástrojů jsou do výuky zařazeny, v souladu s učebními plány, různé formy komorní a souborové hry. Také docházka žáků 1. – 5. ročníku I. stupně do HN je vedením školy pravidelně sledována.

Přijímání žáků předchází talentový průzkum na mateřských a základních školách. Součástí průzkumu je i propagace školy prostřednictvím výchovných koncertů.

V HO zajišťuje výuku celkem 22 učitelů, z toho 3 pouze s odbornou a 2 bez odborné a pedagogické způsobilosti. V přepočtu na vyučovací hodiny je z celkového počtu 374 hodin vyučovaných týdně 62 hodin (tj. 16,6 %) s odbornou a 35 (tj. 9,3 %) bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Prostorové podmínky jsou pro individuální nástrojovou výuku jsou vyhovující. Částečné problémy působí málo účinná zvuková izolace v učebnách, které vznikly přepažením původních tříd základní školy. Od poslední inspekce v ZUŠ byla vybudována nová učebna pro výuku hry na bicí nástroje, s dobrými akustickými poměry. HO má k dispozici víceúčelový sál pro pořádání interních akcí.

Vybavení učebními pomůckami umožňuje plnit deklarovaný vzdělávací program v plném rozsahu. Obor je vybaven klávesovými nástroji s konstantním laděním, přičemž klavírní oddělení disponuje v každé učebně jedním až dvěma křídly, většinou starší výroby. Inovaci těchto nástrojů v současné době brání nedostatek finančních prostředků. Pravidelná údržba i postupné generální opravy umožňují udržovat tyto nástroje v provozuschopném stavu.

Velmi dobré podmínky jsou vytvořeny pro výuku HN a PHV. Učebna je vybavena všemi potřebnými pomůckami včetně kvalitní audiotechniky. Jejich umístění umožňuje operativní používání. Pro žáky je vytvořeno příjemné, esteticky působivé prostředí.

Notový archiv, knihovna s odbornou literaturou, časopisy i archiv zvukových nosičů je průběžně doplňován. Škola umožňuje půjčování některých hudebních nástrojů žákům ze sociálně slabších rodin.

Struktura sledovaných hodin odpovídala výukovým cílům. Vyučující pečlivě sledovali hru žáků v porovnání s notovým zápisem a bezprostředně reagovali na zjištěné nepřesnosti. Veškeré informace byly žákům předávány co do rozsahu přiměřeně k jejich věkovým zvláštěm i ke specifickým podmínkám jednotlivých předmětů. Výuka byla dostatečně názorná, zejména při procvičování obtížnějších pasáží nebo nových technických problémů vyučující využívali vlastních ukázek. Celkem pět hospitací bylo věnováno výuce hry na klavír, která je na škole stále nejžádanější. Poněkud do pozadí ustupuje výuka klasických dechových nástrojů, zejména žesťových.

Kvalita vyučujících i konkurenční prostředí, které je na škole vytvořeno větším počtem učitelů některých oddělení HO, vede pedagogy k neustálému hledání nových, efektivních, pro žáky dostatečně pozitivně motivujících metod a forem vyučování. V každé navštívené hodině učitelé respektovali dosavadní znalosti i dovednosti žáků a snažili se je maximálně rozvinout. Pochopení zadávaných úkolů bylo bezprostředně ověřováno. Jejich kvantitu ovlivňovaly především schopnosti a volní vlastnosti jednotlivců, v jednom případě i omezené možnosti domácí přípravy na klasický klavír.

Při kontrolách třídních knih byly zjištěny u jednotlivých vyučujících rozdíly v četnosti průběžného hodnocení žáků. Klasifikace však byla objektivní a odpovídala dosahovaným výsledkům.

Snahou pedagogů bylo vytvářet při výuce atmosféru vzájemné důvěry a úzce spolupracovat se žáky i rodiči pro dosažení společných cílů. V hodinách byl dán žákům dostatečný prostor pro prezentaci vlastních názorů. Vzájemná jednání byla ve všech případech otevřená, nežádoucí projevy v chování nebyly v průběhu inspekce zaznamenány.

Postupové zkoušky se v HO uskutečňují ve všech hlavních předmětech podle požadavků učebních osnov. Rozhodující při celkovém hodnocení žáků je především jejich momentální výkon, ale přihlíženo je i k aktivitě v průběhu školního roku (tj. četnosti vystoupení, účasti v soutěžích apod.).

Škola vyvíjí poměrně četnou školní i mimoškolní koncertní činnost, žáci se pravidelně úspěšně zúčastňují soutěží HO ZUŠ. Poměrně intenzivními kontakty při vyhledávání talentovaných žáků udržují zejména z teplickou konzervatoří. Vyučující jsou úspěšní i v další přípravě žáků k talentovým zkouškám na vysoké školy s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Hodnocení výsledků vzdělávání vychází z vlastního pozorování při hospitacích ve vyučování i z dostupných informací v dokumentaci školy. Celkový výsledek je příznivě ovlivněn bohatou školní i mimoškolní uměleckou činností, úspěšností v soutěžích i při profesní přípravě žáků.

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem hodnotí inspekce úroveň vzdělávání v HO jako velmi dobrou, s výraznou převahou pozitiv.

Výtvarný obor

ZUŠ organizuje výuku VO v přípravném, základním a rozšířeném studiu celkem v 18 skupinách (185 žáků). Výtvarné vzdělávání vedou dva učitelé s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí a jeden se způsobilostí pouze odbornou.

Obsah i organizaci vzdělávání určuje Vzdělávací program výtvarného oboru základních uměleckých škol, který byl schválen MŠMT ČR dne 26. dubna 2000 pod čj. 15 865/2000-22 s platností od 1. září 2000. V přípravné výtvarné výchově postupují vyučující podle učebního plánu (UP) č. 1, v základním studiu podle UP č. 2 a 3 varianty A s převažujícím využíváním alternativního přístupu č. 3 (Linie, barva, tvar a zajímavý námět). Dvě skupiny rozšířeného studia jsou učeny podle varianty C (UP č. 6 a 7).

V průběhu inspekční činnosti byla kvalita vzdělávání hodnocena na základě hospitací u všech pedagogů v pěti tříhodinových lekcích, zápisů realizované výuky v kolektivních třídních knihách, posouzením návaznosti učiva, porovnáním vzdělávacího programu (učebních osnov) s rozpracovanými tematickými plány a prohlídkou výtvarných prací žáků. V hodinách byly sledovány cíle a obsah učiva, prostor pro činnost žáka, jeho motivace, následná aplikace poznatků, vzájemná komunikace a materiální podmínky realizace výuky.

Inspekci předložené tematické plány mají různou kvalitu, obsahují většinou výčet možných námětů k výtvarnému zpracování. Při dělení skupin na žáky mladší a starší je volba témat a jejich následná realizace ovlivněna především širokým věkovým rozsahem. Z hlediska využití vyučovacího času není příliš výhodná ani vnitřní diferenciací zohledňující různé věkové kategorie. Celkový počet 18 vyučovaných skupin nabízí efektivnější uspořádání s jemnějším dělením věkové struktury.

Pro výuku je vyčleněn suterén školy. Malá šatna v chodbě kapacitně nevyhovuje. Žáci si proto musí nosit oblečení do učeben. Každý učitel má pro vyučování určeny samostatné prostory, ve kterých se také skladují práce žáků a potřebný výtvarný materiál. Prostorové podmínky oboru jsou vzhledem k počtu vyučovaných žáků dostatečné, celkové uspořádání však není optimální.

Učebny jsou vybaveny starším školním nábytkem s odpovídajícím počtem pracovních míst, v jedné bylo instalováno nové osvětlení. Pro kresbu a malbu mají žáci k dispozici několik ateliérových stojanů, pro grafiku grafické lisy. V samostatné místnosti je umístěna funkční keramická pec. Učitelé mohou používat příruční knihovnu s dostatečným počtem odborných titulů. Při vyučování dostávají žáci většinou učební pomůcky školní.

Počty žáků zapsané v třídních knihách jsou na horní hranici povolené tolerance. Umožňují individuální vedení a cílený rozvoj výtvarného citění a tvořivého myšlení. Věkové složení skupin je však příliš široké, často nejsou zohledněny jednotlivé stupně ve vzdělávání (přípravná výtvarná výchova, I. a II. stupeň).

Předepsaná třídní dokumentace je vedena. U jednoho učitele nejsou zápisy v třídních knihách vzhledem k vnitřní diferenciaci přehledné a nemají patřičnou formální úroveň (škrtnání). Některé kontrolované katalogové listy nebyly řádně vyplněny a rovněž vyřazené katalogy nebyly uloženy k archivaci.

Všechny hospitované lekce charakterizovala vstřícná atmosféra. Při výtvarném vzdělávání se učitelé většinou snažili používat metodu projektového vyučování nebo práce ve výtvarných řadách.

Na začátku tematického celku motivovali prostřednictvím názorného materiálu, učili žáky vnímat a pochopit zadaný úkol. Celkově lze konstatovat, že motivace i vlastní průběh výtvarné práce byly proloženy citlivým využíváním vztahů, nových poznatků a prožitků s nenásilným procvičováním základních výtvarných dovedností. Při respektování základních výtvarně-technických postupů byl podaný výkon žáků dobrý a odpovídal jejich věku. Stanovené výchovně-vzdělávací cíle byly ve sledovaných vyučovacích jednotkách splněny.

Kvalitní plošné a plastické výtvarné práce dotváří celý interiér školy a svědčí o soustavné péči výtvarných pedagogů o výzdobu.

V rámci absolventského koncertu hudebního oboru absolventi prvního a druhého stupně VO vystavují své výtvarné realizace.

Výtvarný obor vyučuje od 1. září 2001 podle Vzdělávacího programu VO ZUŠ a respektuje strukturu předepsaných předmětů. Výtvarné práce žáků, vzniklé podle tohoto programu jsou na průměrné až velmi dobré úrovni.

Kvalitu vzdělávání výtvarného oboru hodnotí inspekce jako průměrnou.

Hodnocení kvality vzdělávání

ČŠI hodnotí celkovou úroveň kvality vzdělávání jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Při dlouhodobém i střednědobém plánování vychází vedení školy z analýzy současného stavu, respektuje stávající počet a složení pedagogického sboru i materiálně-technické podmínky a snaží se rovnoměrně zohledňovat všechny vyučované obory. Od předchozí inspekce se například podařilo z devastované místnosti v suterénu vybudovat novou učebnu pro bicí nástroje.

V koncepčních záměrech školy je kromě úkolů z oblasti materiální, personální a výchovně-vzdělávací, pamatováno i na získávání prostředků pro činnost Kruhu přátel hudby, působícího při ZUŠ, který zajišťuje koncerty profesionálních umělců.

Roční plán školy obsahuje hlavní úkoly, jednotlivé dílčí úkoly s termíny a zodpovědností, plán koncertů, vystoupení, soutěží a výstav, samostatné plány mimohudebních oborů a plán schůzí pedagogické rady. Návrh ročního plánu je připravován s předstihem, aby po připomínkování mohl být v konečné verzi předložen zahajovacímu jednání pedagogické rady školy.

V ZUŠ jsou vyučovány obory v souladu se zařazením do sítě škol, výuka probíhá podle schváleného učebního plánu.

Inspekce považuje plánování za funkční, vyhovující potřebám školy a hodnotí jeho úroveň jako velmi dobrou.

Organizování

Vedení školy tvoří ředitel a statutární zástupce, oba zároveň vyučují v HO.

Poradními orgány jsou pedagogická rada a předmětové komise, ustavené podle jednotlivých oddělení HO.

Kompetence zaměstnanců školy vyplývají z jejich pracovního zařazení a jsou uvedeny v jejich osobních listech. Podle potřeby jsou průběžně aktualizovány. Jednotlivé kategorie pracovníků mají stanoveny pracovní náplně, provoz školy se řídí organizačními řády pro zaměstnance i pro žáky. Všechny tyto dokumenty jsou funkční, odpovídající stávajícím podmínkám. Osobní data, včetně disket, jsou řádně zabezpečeny před zneužitím v kanceláři školy.

Školou je vedena předepsaná dokumentace upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti.

Umístění všech oborů v jedné budově bez odloučených pracovišť a poboček, umožňuje v rámci vnitřního informačního systému pravidelný kontakt vedení školy s jednotlivými pracovníky. Zásadní informace jsou předávány na poradách, v písemné podobě jsou k dispozici ve sborovně školy, kde je rovněž umístěna kniha příchodů a odchodů.

Vedení školy se nepodařilo pro nezáměr ustavit při ZUŠ občanské sdružení rodičů. Proto je vnější informační systém založen na neformálním a průběžném předávání informací rodičovské veřejnosti. Zejména v HO rodiče mladších žáků využívají možnosti zúčastňovat se výuky. Prostřednictvím žákovských sešitů podávají vyučující bezprostřední informace o průběhu a výsledcích vzdělávání. Interní a veřejné produkce žáků umožňují srovnávání výsledků žáků i vyučujících HO.

Předložené výroční zprávy školy dokumentují bohatou školní i mimoškolní činnost ZUŠ a poskytují dostatek informací o činnosti školy. K prezentaci na veřejnosti využívá škola regionální média a před soutěžemi nebo významnými koncerty organizuje soustředění vystupujících žáků.

Inspekce hodnotí organizační úroveň činnosti školy jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel a zástupce tvoří vzájemně se doplňující tým, který společně řeší všechny závažnější problémy provozu školy. Především osobním jednáním s podřízenými pracovníky se snaží uplatňovat demokratické přístupy a operativně řešit provozní problémy školy. Jejich styl řízení je dostatečně pružný a funkční. V přiměřené míře využívá tvořivost a iniciativu pracovníků školy, respektuje jejich individuální priority (např. další vzdělávání učitelů, umělecké aktivity mimo vyučovací úvazek).

Vyučující jednotlivých oborů jsou vedeni ke vzájemné spolupráci (např. projekt Labutí jezero), která posiluje mezipředmětové vztahy i vzájemnou informovanost vyučujících.

Za uvádění začínajících učitelů do pedagogické praxe zodpovídají především vedoucí oborů, v HO předsedové předmětových komisí, nebo přímo pověření učitelé.

Kritéria pro přiznávání odměn a osobního hodnocení jsou součástí vnitřního platového předpisu a jsou všem zaměstnancům školy známa. Morální hodnocení formou pochvaly a poděkování je veřejné, na poradách. Vedení školy využívá i zápisů do kroniky školy. Sebehodnocení, vycházející z analýzy činnosti školy v průběhu školního roku je součástí výroční zprávy a je projednáváno pedagogickou radou v závěru školního roku.

Inspekce hodnotí úroveň vedení a motivování jako vynikající.

Kontrolní mechanismy

Úkoly na úseku kontroly jsou mezi vedoucími pracovníky rozdělovány operativně, zástupce ředitele je pověřen kontrolou pedagogické dokumentace jednotlivých učitelů. I když kontrolní činnost není zpracována formou samostatného plánu, je systematická a funkční.

Sledování a hodnocení výchovně-vzdělávacího procesu formou hospitací v jednotlivých vyučovacích hodinách vychází z aktuálních potřeb a výsledků. Rozdělení zodpovědnosti za kontrolu vyučovacího procesu mezi ředitelem a zástupcem je v HO dáno jejich odborností. Z uskutečněných hospitací jsou prováděny zápisy, závěry jsou projednány s vyučujícím bezprostředně po hospitované hodině.

Ke kontrole výsledků vzdělávání slouží vlastní evaluační nástroje (např. testy pro HN, sledování interních a veřejných vystoupení, soutěží a přehlídek).

Pro kontrolu a evidenci pracovní doby zaměstnanců školy je vedena kniha příchodů a odchodů, umístěná ve sborovně. Kontroly ze strany finančních orgánů, hygienické služby i školského úřadu jsou pravidelné.

Inspekce hodnotí kvalitu kontrolních mechanismů jako velmi dobrou.

Hodnocení kvality řízení

Vedení školy má dostatečný přehled o aktuálních i dlouhodobých potřebách školy, i o možnostech, jak tyto potřeby naplňovat. Jednotlivé úseky řízení jsou dostatečně promyšlené, organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům.

ČŠI hodnotí kvalitu řízení jako vynikající.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (Školský úřad Chomutov, č.j. PqO 150/98, ze dne 13. 2. 1998),
- Protokol o provedení změny v zařazení (Školský úřad Chomutov, č.j. PqO 500/2000, ze dne 10. 11. 2000),
- třídní knihy pro skupinové vyučování – školní rok 2000/2001,
- třídní knihy pro individuální výuku hudebního oboru – školní rok 2000/2001,
- kmenové výkazy individuálně vyučovaných žáků,
- katalogy o průběhu studia – hudební obor,
- katalogy o průběhu studia – výtvarný obor,
- katalog nastudovaných skladeb,
- protokoly o komisionálních zkouškách – školní rok 1999/2000,
- rozvrhy hodin vyučovaných žáků a předmětů - školní rok 2000/2001
- zápisy z jednání pedagogické rady,
- plán práce na školní rok 2000/2001 - včetně příloh,
- výroční zpráva za školní rok 1999/2000,
- poslední inspekční zpráva čj. 0 0308-9697-251/97 ze dne 10. června 1997,
- hospitační záznamy inspektorů,
- doklady o nejvyšším ukončeném vzdělání pedagogických pracovníků,
- organizační řád školy,
- výtvarné práce žáků,
- kronika školy.

ZÁVĚR

ZUŠ pokračuje ve své výchovně-vzdělávací a umělecké činnosti v dosavadních úspěších a postupně vytváří tradici hudebního školství v Chomutově.

V činnosti školy převažují pozitiva, a to jak v oblasti pedagogické, tak i v oblasti řídicí. Tomu odpovídají i celkové výsledky, dokladované úspěchy v soutěžích, v přípravě žáků k dalšímu studiu i při prezentaci školy na veřejnosti.

ČŠI doporučuje vedení ZUŠ soustředit se jak na úkoly investičního charakteru, uvedené v koncepčních záměrech, ale také věnovat zvýšenou pozornost úbytku žáků v některých méně atraktivních předmětech (například ve hře na dechové nástroje).

Na základě provedené orientační inspekce hodnotí ČŠI celkovou úroveň ZUŠ za velmi dobrou.

V průběhu inspekce nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jan Svoboda	v. r.
Člen týmu	PaedDr. Jana Langerová	v. r.

V Jablonci nad Nisou dne 13. dubna 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. dubna 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Josef Švancar	v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	21. května 2001	083 145/01-4017
Zřizovatel:	21. května 2001	083 146/01-4017

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány